

Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή III (2025)

ΤΜΕΤ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Μάθημα 10^ο

Μόνικα Ανδριανοπούλου

1α. Δίφωνη μελωδία σε φα ελάσσονα: τραγούδι
[Σημειώσεις σελ.12]

81. *Lento*

p dolce *cresc. poco a poco*

p dolce *cresc. poco a poco*

f *f*

1β. Δίφωνη μελωδία σε φα ελάσσονα: τραγούδι
[Σημειώσεις σελ.12]

81. Lento

The image displays a musical score for a two-part setting in F minor, marked 'Lento'. The score is written on four staves, with the first two staves forming the first system and the last two forming the second system. The key signature is F minor (three flats). The tempo is 'Lento'. The first system is marked 'p dolce' and 'cresc. poco a poco'. The second system is marked 'f'. The score features a variety of musical notation, including eighth, sixteenth, and thirty-second notes, as well as rests and dynamic markings. Blue circles are drawn around specific musical phrases in each system, highlighting the melodic lines. The first system consists of two measures, and the second system also consists of two measures. The overall structure is a two-part setting, with the first part in the upper voice and the second part in the lower voice.

2α.Αρμονία: Διαδοχής Νο.9
[Σημειώσεις σελ.29]

Ger. & (V)IIN

The musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It contains five measures of chords. The lower staff is in bass clef with a common time signature (C) and contains five measures of half notes. The chords and bass notes are as follows:

Measure	Chord	Bass Note
1	i	C
2	Ger.	D
3	i ₄ ⁶	E
4	V	F
5	i	G
6	(V)IIN	A
7	IIN	B
8	V ₅ ⁶	C
9	i	D

2β.Αρμονία: Διαδοχής Νο.9 – Μεταφορά στη σιb μείζονα
(τραγούδι αρπισμάτων)

I   Ger.   I $\frac{6}{4}$ V   I   V $\frac{7}{IIN}$ IIN   V $\frac{6}{5}$ I

2γ.Αρμονία: Διαδοχής Νο.9 – Μεταφορά στη σιβ μείζονα

Ger. & V/IIN

The musical score is written for piano in B-flat major (two flats) and common time (C). It consists of two staves, treble and bass, with a brace on the left. The key signature is B-flat major. The time signature is common time (C). The score is divided into measures by vertical bar lines. The chords and their functional labels are as follows:

Measure	Chord	Functional Label
1	C major triad (C4, E4, G4)	I
2	German Sixth (Bb4, D5, F5, Ab5)	Ger.
3	First Inversion of C major triad (C4, Eb3, G4)	I ⁶ ₄
4	D minor triad (D4, F4, Ab4)	V
5	C major triad (C4, E4, G4)	I
6	Seventh Inversion of C major triad (Cb3, Eb3, G4, Ab4)	V ⁷ /IIN
7	D minor triad (D4, F4, Ab4)	IIN
8	Fifth Inversion of D minor triad (D4, F4, Ab4, Cb5)	V ⁶ ₅
9	C major triad (C4, E4, G4)	I

There are two asterisks (*) above the second and sixth measures, indicating specific harmonic features or accents. The first measure has an (8) below the bass staff, indicating an octave transposition for the bass line.

2δ.Αρμονία: Διαδοχής Νο.9 – Μεταφορά στη σιb μείζονα

Ger. & V/IIN

The musical score is written for piano in B-flat major (two flats) and common time (C). It consists of two staves, treble and bass, with a brace on the left. The key signature is B-flat major. The time signature is common time (C). The score is divided into five measures by vertical bar lines. Above the first measure is an asterisk (*). Above the second measure is an asterisk (*). The chords and their functional labels are as follows:

Measure	Chord	Functional Label
1	I (B-flat major)	I
2	Ger. (B-flat major)	Ger.
3	I ₄ ⁶ (B-flat major)	I ₄ ⁶
4	V (F major)	V
5	I (B-flat major)	I
6	V/IIN (F major)	V/IIN
7	IIN (D-flat major)	IIN
8	V ₅ ⁶ (F major)	V ₅ ⁶
9	I (B-flat major)	I

2ε.Αρμονία:
Ger. ως V/IIN
[Σημειώσεις σελ.25, 26]

(3.5). Schumann, Dichterliebe Op.42

Schumann:
Am leuchtenden Sommermorgen (μμ3-20)

Ziemlich langsam

<https://www.youtube.com/watch?v=mEtqK7-DkB8> (Dieskau-Brendel)
<https://www.youtube.com/watch?v=LPAAGiOQu4k> (Bostridge-Drake)

2στ.Αρμονία:
Ger. ως V/IIN [Σημειώσεις σελ.25, 26]
Am leuchtenden Sommermorgen, ποίηση Heinrich Heine

Am leuchtenden Sommermorgen
Geh' ich im Garten herum.
Es flüstern und sprechen die Blumen,
Ich aber wandle stumm.

Es flüstern und sprechen die Blumen,
Und schau'n mitleidig mich an:
„Sei unsrer Schwester nicht böse,
Du trauriger, blasser Mann.“

Ένα λαμπερό καλοκαιρινό πρωινό
Περπατώ μέσα στον κήπο.
Τα λουλούδια ψιθυρίζουν και μιλούν,
Εγώ όμως περιφέρομαι σιωπηλός.

Ψιθυρίζουν και μιλούν τα λουλούδια,
Και με κοιτούν με συμπόνοια:
Μην είσαι θυμωμένος με την αδελφή μας,
Ω λυπημένε, χλωμέ άνθρωπε.

2ζ. Αρμονία: Αυξημένη συγχορδία ως V5#, I5#
[Πρβλ. Σημειώσεις σελ.33, Νο.6.1]

Αρμονικές διαδοχές:
I+, V+

I+→IV

(α)

The musical score for exercise 2ζ (α) is written in G minor (three flats) and 2/4 time. It consists of two systems of two measures each. The first system shows a progression from I+ (G-B-D) to IV (B-D-F). The second system shows a progression from I+ (G-B-D) to IV (B-D-F). The notes are: Treble clef: G4, B4, D5; Bass clef: G3, B2, D3. The notes are: Treble clef: B4, D5, F5; Bass clef: B2, D3, F3. The notes are: Treble clef: G4, B4, D5; Bass clef: G3, B2, D3. The notes are: Treble clef: B4, D5, F5; Bass clef: B2, D3, F3. The notes are: Treble clef: G4, B4, D5; Bass clef: G3, B2, D3. The notes are: Treble clef: B4, D5, F5; Bass clef: B2, D3, F3.

V+→I

(β)

The musical score for exercise 2ζ (β) is written in G minor (three flats) and 2/4 time. It consists of two systems of two measures each. The first system shows a progression from V+ (D-F-A) to I (G-B-D). The second system shows a progression from V+ (D-F-A) to I (G-B-D). The notes are: Treble clef: D4, F4, A4; Bass clef: D3, F3, A3. The notes are: Treble clef: G4, B4, D5; Bass clef: G3, B2, D3. The notes are: Treble clef: D4, F4, A4; Bass clef: D3, F3, A3. The notes are: Treble clef: G4, B4, D5; Bass clef: G3, B2, D3. The notes are: Treble clef: D4, F4, A4; Bass clef: D3, F3, A3. The notes are: Treble clef: G4, B4, D5; Bass clef: G3, B2, D3.

2η. Αρμονία: Αυξημένη συγχορδία ως αποτζιατούρα
[(Παράδειγμα ρεπερτορίου: Compus 6, Άσκηση Ε)]

Ε – Μελωδικό dictée (3 φωνές: μπάσος, σοπράνο, άλτο)

EXAMPLE 8-31: Schubert, *Andantino varié for Piano Four Hands*, Op. 84, No. 1

Andantino

(p) *cresc.*

b: I V of III III⁶ V₃⁴ of III III V III⁵⁺ (V⁵⁺ of VI) VI II (IV)₃⁶ I₄⁶ V

2θ.Αρμονία: Σύνοψη αρμονικών φαινομένων που μελετήθηκαν έως τώρα
[Βλ. Σημειώσεις σελ.35]

Διατονική αρμονία:

- Συγχορδίες σε ευθεία κατάσταση και αναστροφές

Χρωματική αρμονία:

- παρενθετικές δεσπόζουσες (V/ii, III, IV, V, vi, VII)
    - συγχορδίες αυξημένης 6ης (It., Germ., Fr.)
  - ‘diminuita appoggiatura’/ποικιλματική για την I ή στην V
  - αλυσίδα (κύκλος 5ών) με συγχορδίες μεθ'εβδόμης
    - αυξημένες συγχορδίες I5#, V5# (3ο εξάμηνο)
- &
- ντιμινουίτα
  - δανεισμένη iv
  - IIN (2ο εξάμηνο)

3.Ρυθμός: Boettger, Άσκηση 487: Αλλαγές μέτρου, δύο φωνές. Όγδοο=περ.64

487

The musical score for Exercise 487 is presented in three systems, each consisting of two staves. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/8. The first system begins with a treble clef and a key signature change to one flat. It features a series of eighth and sixteenth notes, with a fermata over a measure. The second system continues the melodic line with similar rhythmic patterns. The third system introduces a 3:2 ratio, indicating a change in the relationship between the two staves. The score concludes with a double bar line.

4. Δίφωνο μελωδικό ντικτέ

Συμπληρώστε τις υπόλοιπες νότες στην παρακάτω δίφωνη μελωδία. Ακούστε την όσες φορές χρειάζεται, επικεντρώνοντας την προσοχή σας διαδοχικά στην κάθε φωνή, και τραγουδώντας μαζί της, μέχρι να την απομνημονεύσετε τμηματικά, και να τη γράψετε.

(Σε χωριστό αρχείο δίνεται πτώση στη ρε ελάσσονα.)

Gedehnt (Πλατιά)

Piano

9

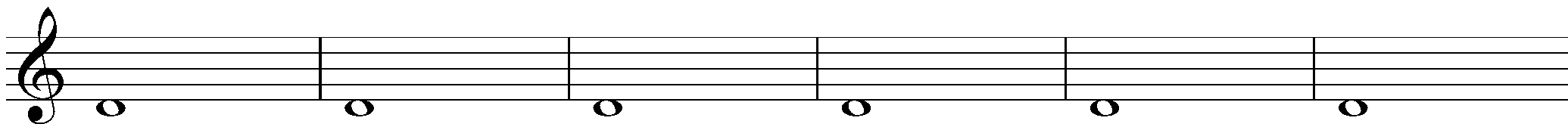
Pno.

(Η λύση βρίσκεται στις σημειώσεις «Άσκηση Ακοής», σελ. 13, Μελωδία No.6 (=No.65 στην πηγή).

5α. Συμπληρώστε τις παρακάτω 6 συγχορδίες, με κοινό φθόγγο το ρε, και από κάτω χαρακτηρίστε τις.
Ο κοινός φθόγγος μπορεί να βρίσκεται οπουδήποτε μέσα στη συγχορδία
(βάση, μέση, κορυφή).
(Η λύση στην επόμενη διαφάνεια)

5β. Συγχορδίες με κοινό φθόγγο

A musical staff in treble clef showing six chords, each with a common note (Bb). The chords are represented by groups of notes on the staff and labeled below:

- Chord 1: Bb⁺ (Notes: Bb, C, D, E, F, G, A)
- Chord 2: D^{φ7} (Notes: D, E, F, G, Ab, Bb)
- Chord 3: Bm⁴ (Notes: B, C, D, E, F, G, Ab)
- Chord 4: Bb⁶ (Notes: Bb, C, D, E, F, G, A)
- Chord 5: D² (Notes: D, E, F, G, Ab, Bb)
- Chord 6: G^{M7} (Notes: G, Ab, Bb, C, D, E, F)

6. Αρμονία: Αυξημένη συγχορδία ως V5#, I5#: Τραγούδι αρπισμάτων
[Πρβλ. Σημειώσεις σελ.33, Νο.6.2]

Αρμονική διαδοχή:
Αυξημένη συγχορδία
πάνω στις V & I

The musical score is written for guitar in B-flat major (two flats) and common time (C). It consists of two staves, treble and bass, with a brace on the left. The melody is primarily in the treble staff, while the bass staff provides a simple harmonic accompaniment. The sequence of chords and their harmonic analysis is as follows:

Measure	Chords	Harmonic Analysis
1	I	I
2	V	V
3	+	+
4	I	I
5	V ⁺	V ⁺
6	I	I
7	I	I
8	+	+
9	IV	IV
10	I ⁺	I ⁺
11	IV	IV
12	V	V
13	I	I

Ως το επόμενο μάθημα:

- **Prima vista** τη μονόφωνη μελωδία No.7 (Σημειώσεις σελ.6: Beethoven, *Quartet No.7*, III. Adagio molto e mesto).
- Μελετήστε τη δίφωνη ρυθμική άσκηση Boettger 487 (Σημειώσεις σελ.46), είτε παίζοντας με τα δύο χέρια, είτε με φωνή & χέρι.
- Συμπληρώστε το δίφωνο μελωδικό dictée* της διαφάνειας 4. Η λύση δίνεται στις Σημειώσεις, σελ.13, No.6.
- Συμπληρώστε τις συγχορδίες* της διαφάνειας 5α. (Οι λύσεις στη διαφάνεια που ακολουθεί, 5β).
- Τραγουδήστε την αρμονική διαδοχή της διαφάνειας 6, με τις αυξημένες συγχορδίες I+ και V+ (δίνεται ηχογραφημένη* στο πιάνο σε αργό tempo, για να τραγουδάτε τα αρπίσματα των συγχορδιών πάνω στον ήχο.)
- **Dictée:** Ασκήσεις ακουστικής αναγνώρισης “Compus III”: Από το έβδομο σετ ασκήσεων (“Compus 7”), συμπληρώστε σύμφωνα με τις ανάγκες σας τις ασκήσεις: **A** (Δίφωνη μελωδία), **B** (Σύντομες ατονάλ μελωδίες), **Γ** (Συγχορδίες), **Δ** (Αρμονικές Διαδοχές), **E** (ρυθμό)**.

*Για το ηχογραφημένο υλικό του μαθήματος, πάτε στο Open eClass > Έγγραφα > (ii) Ηχητικά αρχεία μαθημάτων > Ηχητικά αρχεία Άσκ.Ακ.ΙΙΙ - Μάθημα 10o.zip, ή στο Open eClass > Σύνδεσμοι > Άσκηση Ακοής ΙΙΙ: Ηχητικά αρχεία μαθημάτων.

**Για τα ηχητικά αρχεία του Compus πάτε στο Open eClass > Έγγραφα > Ασκήσεις dictée (“Compus”) – Ηχητικά αρχεία, ή στο Open eClass > Σύνδεσμοι > Compus ΙΙΙ, ηχητικά αρχεία.

Έρχεται καιρός που οι άνθρωποι θα τρελαθούν και όταν δουν κάποιον που
δεν είναι τρελός θα ξεσηκωθούν εναντίον του, λέγοντας «είσαι τρελός»,
επειδή δεν είναι όμοιος μ' αυτούς.
(*Μέγας Αντώνιος*)

Ο άνθρωπος έχει μέσα του κρυμμένη δύναμη για ώρα ανάγκης.
(*Αγ. Παΐσιος Εζνεπίδης*)

Monet, *The Seine at Vétheuil* (1880)
<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/437109>